

FORUM THEOLOGICUM SARDICENSE

БОГОСЛОВСКА МИСЪЛ

1/2018

annus XXIII

*Издание на Богословския факултет
при Софийския университет „Св. Климент Охридски“*

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Главни редактори

доц. д-р Светослав Риболов, доц. д-р Павел Павлов

Членове

*проф. д-р Мария Йовчева, доц. д-р Ивайло Найденов, доц. д-р Йон Мариан
Кройтору, доц. д-р Илияс Евангелу,
доц. д-р Андриан Александров, гл. ас. д-р Росен Русев*

COLLEGIUM EDITORUM

Svet. Riboloff & Pavel Pavloff

*Maria Yovcheva (University of Sofia St Clement of Ochrid), Ivaylo Naydenov
(University of Sofia St Clement of Ochrid), Ion Marian Croitoru (University
of Valachia, Targoviste), Ilias Evangelou (Aristotle University of Thessaloniki),
Andrian Alexandrov (University of Sofia St Clement of Ochrid), Rossen Roussev
(University of Sofia St Clement of Ochrid)*

© Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

© Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

ISSN 1310-7909

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Предговор</i>	5
Емил Трайчев, <i>Канонът на Новия Завет и 39-то пасхално (празнично) послание на св. Атанасий Александрийски</i>	7
Александър Омарчевски, <i>Св. Атанасий Александрийски в изгнание (335-346)</i>	19
Елена Николова, <i>Св. Атанасий Велики и борбата му срещу арианската ерес от Никея до Сердика</i>	33
Павел Павлов, <i>Великите Константин и Атанасий. Срещата на два свята</i>	51
Димо Пенков, <i>Апологетичните възгледи в ранните съчинения на св. Атанасий Велики</i>	61
Георги Чочев, <i>Учението на св. Атанасий Александрийски за Светия Дух</i>	71
Екатерина Дамянова, <i>Освещаването на храма на Божи гроб в контекста на събора в Тир (335)</i>	75
Росен Русев, <i>Притчи 8:22-25 в контекста на антиарианската полемика на св. Атанасий Велики, представена в неговото „Второ слово срещу арианите“</i>	99
Светослав Риболов, <i>Четирите слова против арианите на св. Атанасий в Първото Българско царство</i>	115
Йоаннис Каминис, <i>Гръцките изследвания за св. Атанасий Велики през XX век</i>	121
Ангел Петков, <i>Изследвания за св. Атанасий Велики в България през XX и началото на XXI век</i>	133

CONTENTS

<i>Foreword</i>	5
Emil Traychev, <i>The New Testament Canon and the 39th Paschal Epistle of St. Athanasius of Alexandria</i>	7
Alexander Omarchevsky, <i>St. Athanasius of Alexandria in Exile (335-346)</i>	19
Helena Nikolova, <i>St. Athanasius' Faith against Arianism between Nicaea and Serdica</i>	33
Pavel Pavlov, <i>The Great Constantine and Athanasius. A Meeting between Two Different Worlds</i>	51
Dimo Penkov, <i>Apologetic Ideas in the Works of St. Athanasius the Great</i>	61
Georgi Chochev, <i>St. Athanasius of Alexandria's Teaching on the Holy Spirit</i>	71
Ekaterina Damyanoiva, <i>The Consecration of the Temple of the Holy Sepulcher in the Context of the Council of Tire (335)</i>	75
Rossen Roussev, <i>Proverbs: 8:22-25 in the Context of the Antiarian Polemics of St. Athanasius' Second Oration against the Arians</i>	99
Svetoslav Ribolov, <i>St. Athanasius' Orations against the Arians in the 1st Bulgarian Kingdom</i>	115
Ioannis Kaminis, <i>Greek Researches on St. Athanasius the Great in the 20th Century</i>	121
Angel Petkov, <i>Studies on St Athanasius of Alexandria in Bulgaria 20th and early 21st Century</i>	133

ПРЕДГОВОР

В този брой на списанието публикуваме част от докладите представени на проведената на 3 февруари 2017 г. конференция, посветена на живота и творчеството на св. Атанасий Александрийски по случай 1690 г. от хиротонията на светеца и заемането на Александрийската катедра. Дълго време беше обсъждана и подготвяна научна конференция в чест на св. Атанасий Велики от софийската църковна и научна общност, като признание към великия участник в Сардикийския събор и израз на привързаността на софийските християни към „огнения изповедник на православието“. Беше намерен повод в тази, макар и не кръгла годишнина. Еднодневната конференция, проведена в новата Конферентна зала на Софийския университет беше организирана от Богословския факултет, Центъра за изследване на патристичното и византийско наследство и Гражданско сдружение „Св. Атанасий Велики“. На събитието бяха представени деветнадесет доклада в няколко сесии. Конференцията привлече и голяма аудитория, както и бе подobaващо представена в медиите.

Всичките публикувани тук единадесет текста бяха представени като доклади на конференцията. Изразяваме истинско съжаление, че представените още осем доклада не бяха доработени и предоставени на редакторите, за да намерят място в този брой, който е своеобразен Сборник на това значимо научно събитие. Една част от докладите са посветени на историческия контекст и главните събития в живота на св. Атанасий Велики, а другата част разглеждат отделни теми, свързани с въпроси от богословското наследство на светия отец.

Осъществяването на такова издание беше наложително и във връзка с новите развития както в издаването на оригиналните текстове на св. Атанасий Велики, така и в публикуването в цялост на старобългарския превод на „Четирите слова против арианите“ – издание, на което е посветена една от настоящите статии в сборника. Не без значение са и новите открития в областта на археологията на Балканския полуостров, които разкриха нови детайли от християнизиранието на Тракия и Мизия през IV в.

Конференцията и настоящият брой на нашето списание са скромни изрази на почитта на колегията на Богословския факултет към паметта и богословското наследство на великия александриец.

Приятно четене!

ПП и СР

Forum Theologicum Sardicense

Богословска мисъл

1/2018

*Българска
Първо издание*

Главни редактори

Св. Риболов и П. Павлов

Редакция/превод на текстовете на френски

Вълчан Вълчанов

Редакция/превод на текстовете на английски и гръцки

Йоанис Каминис

**Художник на корицата
и предпечатна подготовка**

Златина Карчева

Формат: 70/100/16

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

www.press-su.com

Адрес на редакцията

Богословски факултет

на СУ „Св. Климент Охридски“

София 1000, пл. „Св. Неделя“ № 19

Контакт: e-mail: bogoslovskamissal@gmail.com